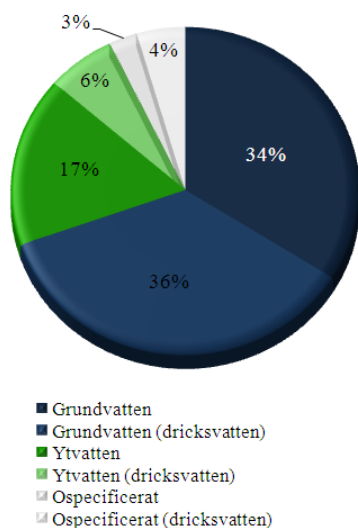

Uppdatering av den regionala pesticiddatabasen (RPD) – Sammanfattning av resultaten

Den regionala pesticiddatabasen (RPD) innehåller analysresultat från växtskyddsmedelsundersökningar utförda i Sverige under åren 1983-2010. Databasen förvaltas av Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) på uppdrag av Naturvårdsverket. Resultaten från RPD utgör ett viktigt komplement till arbetet med den nationella miljöövervakningen.

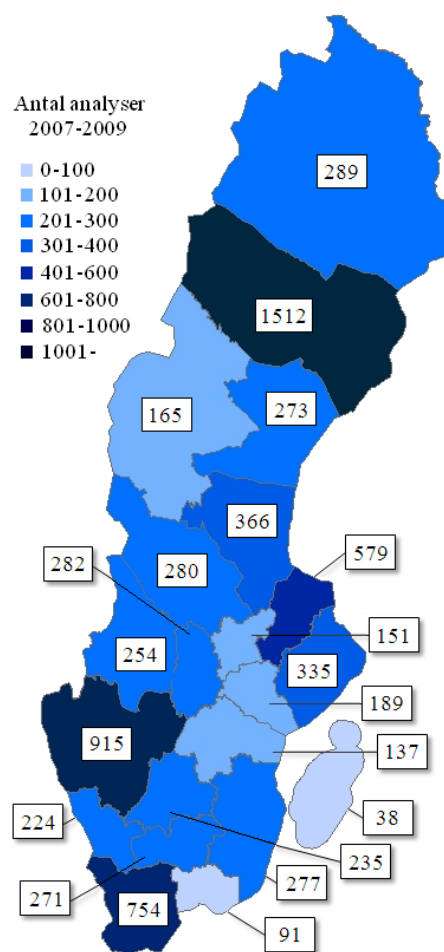
Under 2010 har RPD uppdaterats genom en omfattande enkätundersökning till landets alla kommuner. Svar har kommit in från 94 % av kommunerna och 84 % av dessa har genomfört undersökningar av bekämpningsmedelsförekomst under åren 2007-2009.

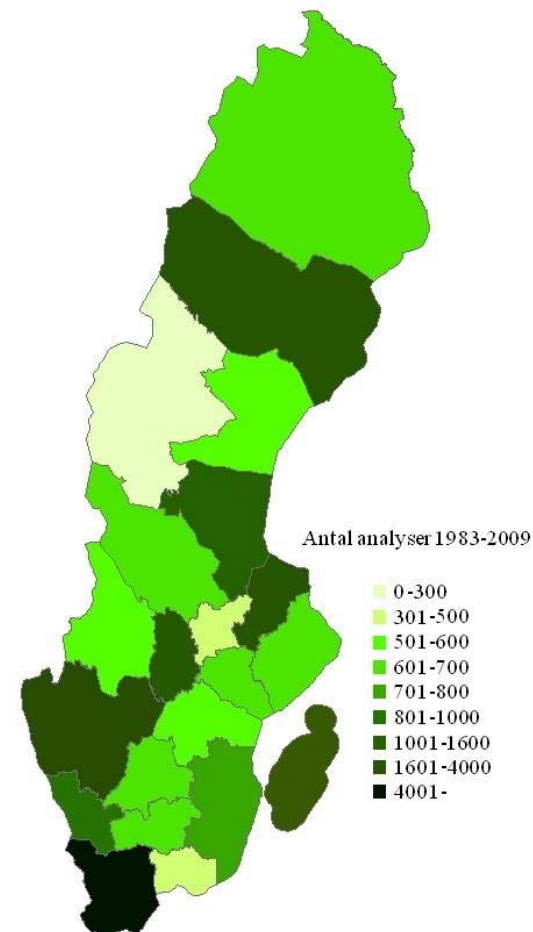
Figur 2 Fördelningen av ursprunget för vattenprovtagningarna under 1983-2009.

Utöver enkätsvar har vi även fått tillgång till material från Sveriges geologiska undersöknings vattentäcksarkiv (DGV). Totalt har 7 279 enskilda analysvar inkommit från kommunala provtagningar vid denna uppdatering.

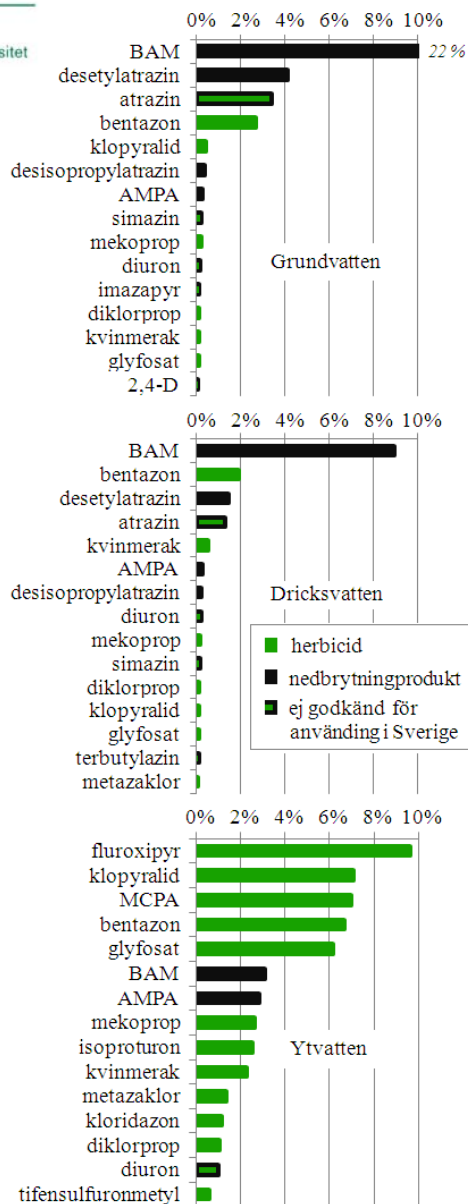
Flest antal analyser i årets uppdatering härstammar från kommuner i Västerbottens län (Figur 1a). Totalt under perioden 1983-2009 återfinns dock det största antalet analyser från provtagningar i Skåne län (Figur 1b). Huvuddelen av resultaten som ingår i uppdateringen härstammar från provtagningar gjorda på grundvatten (Figur 2).

Figur 1a Antal vattenanalyser per län under åren 2007-2009.

Figur 1b Antal vattenanalyser per län under åren 1983-2009.

Figur 3 Påvisningsfrekvensen av växtskyddsmedel i grund-, yt- och dricksvatten i Sverige under 2007-2009. De 15 oftast förekommande ämnen presenteras för respektive vattentyp (grundvatten och dricksvatten, $n > 1000$; ytvatten, $n > 300$).

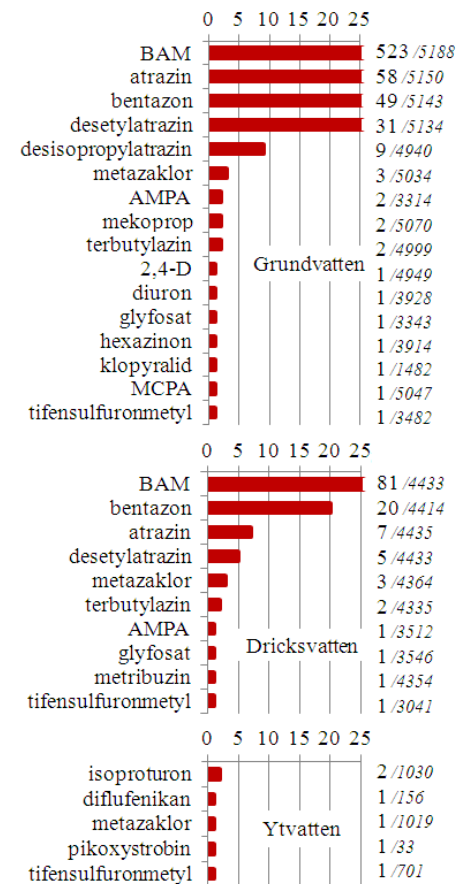
Mest frekvent påträffades BAM (2,6-diklobensamid) i grund- och dricksvatten i Sverige under 2007-2009 (Figur 3). Den förekommer även oftare än andra substanser i koncentrationer över $0,1 \mu\text{g/l}$ (gränsvärde inom EU) i både grund- och dricksvatten (Figur 4). BAM är nedbrytningsprodukt till ogräsmedlet (herbiciden) diklobenil vars användning har varit förbjuden i Sverige sedan 1990. Andra ämnen som förekommer frekvent är bentazon och atrazin (med nedbrytningsprodukterna desetyltrazin och desisopropylatrazin). Ogräsmedlet atrazin har varit förbjudet i Sverige sedan 1989, medan ogräsmedlet bentazon är godkänt för användning, men används i en betydligt mer begränsad omfattning än för 10 år sedan.

I ytvatten detekteras det mest frekvent ogräsmedel som är i användning inom dagens jordbruk, såsom fluroxipyr, klopyralid, MCPA, bentazon och glyfosat (Figur 3). Dessa har även inom miljöövervakningen i Sverige visat sig vara bland de mest frekvent förekommande växtskyddsmedelsresterna i ytvatten i jordbruksområden. Ett fåtal av de påträffade substanserna har förekommit i halter som överstiger det svenska riktvärdet för ytvatten framtaget av Kemikalieinspektionen (Figur 4).

För mera information om RPD eller växtskyddsmedelsförekomst i Sverige kontakta gärna oss på SLU eller besök våra hemsidor:

www.slu.se/vaxtskyddsmedel
www.slu.se/ckb

Jenny Kreuger 018-672462
Melle Andersson 018-671298
Stina Adielsson 018-672435

Figur 4 Antal prov med halter av växtskyddsmedel som överstiger gränsvärde eller riktvärde i grund-, dricks- och ytvatten i Sverige under 2007-2009. Gränsvärdet $0,1 \mu\text{g/l}$ för dricksvatten (och grundvatten) är gemensamt inom EU och riktvärden för ytvatten är framtagna av Kemikalieinspektionen.